

PETER BLUME & JENS KRISTIANSEN

Persondataret i ansættelsesforhold

JURIST- OG ØKONOMFORBUNDETS FORLAG

Persondataret i ansættelsesforhold

Denne å[] er omfattet af lov om ophavsret.

Uanset evt. aftale med Copy-Dan er det ikke tilladt at kopiere eller indscanne siden til undervisningsbrug eller erhvervmæssig brug.

Bogen er udgivet af Djøf Forlag (www.djoef-forlag.dk)

Peter Blume & Jens Kristiansen

Persondataret i ansættelsesforhold

Jurist- og Økonomforbundets Forlag
2011

Denne å[] * er omfattet af lov om ophavsret.

Uanset evt. aftale med Copy-Dan er det ikke tilladt at kopiere eller indscanne siden til undervisningsbrug eller erhvervmæssig brug.

Bogen er udgivet af Djøf Forlag (www.djoef-forlag.dk)

Peter Blume & Jens Kristiansen
Persondataret
i ansættelsesforhold

1. udgave, 1. oplag

© 2011 by Jurist- og Økonomforbundets Forlag

Alle rettigheder forbeholdes.
Mekanisk, elektronisk, fotografisk eller anden gengivelse af
eller kopiering fra denne bog eller dele heraf
er ifølge gældende dansk lov om ophavsret ikke tilladt
uden forlagets skriftlige samtykke eller aftale med Copy-Dan.

Omslag: Bo Helsted
Tryk: Toptryk Grafisk, Gråsten

Printed in Denmark 2011
ISBN 978-87-574-1662-6

Jurist- og Økonomforbundets Forlag
Lyngbyvej 17
Postboks 2702
2100 København Ø

Telefon: 39 13 55 00
Telefax: 39 13 55 55
e-mail: forlag@djoef.dk
www.djoef-forlag.dk

Denne å[] * er omfattet af lov om ophavsret.

Uanset evt. aftale med Copy-Dan er det ikke tilladt at kopiere eller indscanne siden til undervisningsbrug eller erhvervmæssig brug.

Bogen er udgivet af Djøf Forlag (www.djoef-forlag.dk)

Indholdsfortegnelse

Forord	13
Introduktion	15
Kapitel 1. Retskilder og institutioner	
1. Arbejdsretlige regler	21
1.1. Det arbejdsretlige system	22
1.1.1. Det arbejdsretlige beskyttelsesprincip	22
1.1.2. Den kollektive aftaletradition	23
1.1.3. Særlige forhold for det offentlige arbejdsmarked	24
1.2. Arbejdsgivers ledelsesret	25
1.3. Det kollektive samarbejdssystem	27
1.3.1. Samarbejdsudvalg	28
1.3.2. Tillidsrepræsentanter	29
1.4. Det fagretlige processystem	30
1.4.1. Arbejdsretten	31
1.4.2. Faglige voldgiftsretter	31
1.4.3. Kompetenceafgrænsning over for de almindelige domstole	32
1.4.4. Den fagretlige påtale- og søgsmålskonstruktion	33
1.5. Ansættelsesretlig lovgivning	34
1.6. Arbejds miljøloven	35
1.7. Sanktioner	36
1.8. Arbejdsretlig litteratur	38
2. Persondataretlige regler	38
2.1. Menneskeret	39
2.2. Konvention 108	40
2.3. EU-rettighed	41
2.4. Direktiv 95/46 EF	42
2.5. Grundloven	43
2.6. Straffeloven	43
2.7. Persondataloven	44
2.7.1. Struktur	44

2.7.2.	Lovens område	45
2.7.3.	Hovedaktører	47
2.7.4.	Fælles principper	48
2.7.5.	Oplysningstyper	48
2.7.6.	Rettigheder	49
2.7.7.	Anmeldelsesordning	50
2.7.8.	Datatilsynet	51
2.7.9.	Sanktioner	53
2.8.	Andre love	53
2.9.	Litteratur m.m.	54
 Kapitel 2. Grundfigurer belyst arbejdsretligt og persondataretligt		
1.	Generelt om samspillet mellem de to retsområder	55
1.1.	Det generelle forhold mellem arbejdsretten og persondataretten	56
1.2.	De arbejdsretlige normers betydning for anvendelsen af persondatalovens generelle normer	58
1.3.	Procesorganernes praktiske muligheder for at håndtere begge regelsæt i konkrete sager	59
1.3.1.	Krydsende procesorganer og retsgrundlag	59
1.3.2.	Særligt om Datatilsynets muligheder	61
2.	Saglighed	62
3.	Samtykke	64
3.1.	Samtykkets generelle betydning	65
3.1.1.	Det individuelle samtykke	65
3.1.2.	Det kollektive samtykke	65
3.2.	Betingelser for gyldigt samtykke	67
4.	Informationspligt	70
5.	Sikkerhed	72
 Kapitel 3. Ansættelse af medarbejdere		
1.	Generelt om ansættelse af personale	75
1.1.	Den frie antagelsesret	76
1.2.	Diskriminationsforbud	77
2.	Indsamling af oplysninger	78
2.1.	Generelt om indsamlingsadgangen	78
2.1.1.	Det ledelsesretlige udgangspunkt	78
2.1.2.	Generelle persondataretlige principper	79
2.1.3.	Specifikke ansættelsesretlige pligter	81
2.2.	Indsamling af offentliggjorte oplysninger	81

2.3.	Indsamling af oplysninger uden samtykke	83
2.4.	Arbejdsgiverens forpligtelser over for jobansøgere	84
2.4.1.	Arbejdsgiverens informationspligt	85
2.4.2.	Andre rettigheder	86
2.4.3.	Sikkerhedskrav til behandlingen	87
3.	Oplysninger om strafbare forhold	88
3.1.	Videregivelse fra Kriminalregisteret af oplysninger om strafbare forhold	89
3.1.1.	Straffeattester	89
3.1.2.	Enkeltstående oplysninger	91
3.2.	Arbejdsgiveres anvendelse af straffeattester	92
3.2.1.	Arbejdsgiveres adgang til straffeattester	92
3.2.2.	Saglighedskrav	93
3.2.3.	Proportionalitetskrav	94
4.	Helbredsoplysninger	95
4.1.	Helbredsforhold som følsom oplysningstype	95
4.2.	Oplysninger om helbredsforhold	95
4.3.	Helbredsundersøgelser af jobansøgere	97
4.4.	Lønmodtagerens egen oplysningspligt	98
5.	Kreditoplysninger	98
6.	Stillingsbesættende virksomheder	100
7.	Oplysninger om ikke-ansatte	101
7.1.	Opbevaring i dokumentationsøjemed	101
7.2.	Opbevaring med sigte på mulig senere ansættelse	102
7.2.1.	Opbevaring med samtykke	102
7.2.2.	Opbevaring uden samtykke	103
7.2.3.	Krav til arbejdsgiverens opbevaring af ansøgningsmaterialet	104

Kapitel 4. Arbejdsgiverens behandling af oplysninger om ansatte

1.	Forholdet mellem ledelse og medarbejdere	105
2.	Behandling af almindelige oplysninger	106
2.1.	Indsamling	107
2.1.1.	Anmodning om oplysninger fra ansatte	107
2.1.2.	Indsamling af oplysninger hos andre	108
2.1.3.	Særligt om indsamling via kreditoplysningsbureauer ..	109
2.1.4.	Informationspligten over for de ansatte	110
2.2.	Opbevaring	111
2.2.1.	Opbevaring af informationer om ansatte	111
2.2.2.	Den ansattes indsigtret m.v.	112

Indholdsfortegnelse

2.3. Videregivelse	113
2.3.1. Almene informationer på virksomhedens hjemmeside .	113
2.3.2. Offentliggørelse af personlige forhold	114
2.3.3. Aktindsigt i offentligt ansattes forhold	115
2.3.4. Videregivelse til faglige repræsentanter m.v.	117
3. Oplysninger om rent private forhold	118
3.1. Generelt om denne oplysningstype	118
3.2. Særligt om straffbare forhold	119
3.2.1. Straffeattester og enkeltstående straffeoplysninger	120
3.2.2. Straffedomme	121
4. Følsomme oplysninger	122
4.1. Generelt om forbuddet mod behandling af følsomme oplysninger	122
4.2. Helbredsforhold	124
4.3. Fagforeningsforhold	126
5. Særlige spørgsmål	127
5.1. Personnummer	127
5.2. Hjemmearbejdspladser	127
5.3. Koncerner	128
5.4. Virksomhedsoverdragelse	130

Kapitel 5. Kontrol med medarbejdere

1. Kontrolforanstaltninger på arbejdspladsen	133
2. Generelle retningslinjer for kontrollerende foranstaltninger	134
2.1. Saglighedskrav	134
2.2. Drøftelse i samarbejdsudvalget	135
2.3. Underretning af medarbejdere	136
2.4. Anmeldelse til og godkendelse fra Datatilsynet	136
3. Helbreds- og færdighedstestning af medarbejdere	137
3.1. Helbredstestning	138
3.2. Færdighedstestning	140
4. Erklæringer fra medarbejdere	141
4.1. Generelt om kontrol med arbejdet og arbejdsfravær	141
4.2. Dokumentation for sygefravær	142
5. Kontrol med de ansattes adfærd	144
5.1. Adgangskontrol	144
5.2. Visitationsordninger	145
5.3. Bevægelseskontrol	147
5.4. Blod- og urintestning	148
5.4.1. Arbejdsretlig praksis	149

5.4.2. Persondatarelig vurdering	150
6. Konkret begrundet kontrol af specifikke medarbejdere	152
6.1. Adgangen til at kontrollere enkeltpersoner	152
6.2. Grundlaget for kontrol af enkeltpersoner	153
6.2.1. Generelt om mistankegrundlaget	153
6.2.2. Whistleblowersystemer	153
6.3. Kontrollens karakter og udformning	154
6.4. Særligt om diskret kontrol med den ansatte	155

Kapitel 6. Overvågning af arbejdspladsen

1. Overvågning	159
2. Tv-overvågning	160
2.1. Lovgivning	161
2.2. Aflytning	162
2.3. Information	163
2.4. Saglighedskrav	167
2.5. Opbevaring og anvendelse af tv-optagelser	169
2.6. Andre filmoptagelser	171
3. Telefonovervågning	171
3.1. Telefonaflytning	171
3.2. Registrering af telefonopkald	172
4. Overvågning af internet-brug	173
4.1. E-post	174
4.1.1. Lovgivning	174
4.1.2. Saglighedskrav	175
4.1.3. Information	177
4.1.4. Sikkerhed	178
4.1.5. Ansatte overvåger ansatte	178
4.1.6. Privat post	179
4.1.7. Åbne spørgsmål	180
4.1.8. Konfliktforebyggelse	180
4.2. Internettet	181
4.2.1. Lovgivning	181
4.2.2. Saglighedskravet	182
4.2.3. Information m.m.	184

Kapitel 7. Efter ansættelsen

1. Retsforholdet efter ansættelsens ophør	185
2. Opbevaring af registrerede oplysninger	186
2.1. Fortsat opbevaring af oplysninger	186